

ikke ret langt til Silkeborg fra Alderslyst, man kunde jo søge Silkeborg Kirke. Ja, det er rigtigt nok, og det har de ogsaa gjort, men dertil er dog at bemærke, at det er nu en Gang ikke deres egen Sognekirke, saa det kan alligevel have sine Vanskeligheder paa forskellig Vis. Men værre er det næsten, at Silkeborg jo ogsaa er en By, der har været i betydelig Opkomst, saaledes at Silkeborg Kirke nærmest er for lille til Silkeborg By alene, hvilket Forhold naturligt vil gøre sig endnu stærkere gældende, hvis Silkeborg Kirke vedblivende skal være Kirke ogsaa for Forstaden Alderslyst. Der er i Virkeligheden betydelig Trang til Kirken, og Befolkningen har bragt de Ofre, som man kan vente, og som i Almindelighed forlanges, saa jeg vil udtale Haabet om, at det maa lykkes den højtærede Kirkeminister at faa Formalia i Orden og opnaa den højtærede Finansministers Tilladelse til, at Bevillingen søges til anden Behandling.

Maa jeg saa gaa over til at gøre lidt mere almindelige Bemærkninger om Stillingen, saaledes som den forekommer mig at ligge økonomisk og særlig erhvervsøkonomisk, og maa jeg forudskikke den Bemærkning, at man har maaske lagt Mærke til, at Tidens Ugunst har medført, at jeg har talt meget sjældent i den senere Tid; min Hørelse er aftagende i betydelig Grad. Jeg har dog stadig været en flittig Tilhører eller Læser, hvad man vil, og selv om Forholdene har tvunget og ogsaa fremtidig vil tvinge mig til at holde mig en lille Smule tilbage paa dette Omraade, vil man alligevel forstaa, at jeg føler Trang til en Gang imellem, som nu, at udtale mit Syn paa de Forhold og de Spørgsmaal, som dog igennem mange Aar har haft min Interesse i min praktiske Virksomhed. Og lad mig tilføje, at jeg skal gøre det saa forsigtigt, som Forholdene tillader, af den simple Aarsag, at jeg paa Grund af den Svagheit, jeg nys nævnte, er stillet saadan, at jeg egentlig daarligt kan deltage i en Debat, som muligvis vilde blive foranlediget, hvis jeg ikke var lidt forsigtig i mine Udtalelser.

Det, som har den store Interesse for mig, og selvfølgelig for Rigsdagen i det hele taget, det er den økonomiske Krise, vi er inde i, ikke saa meget i og for sig, hvorledes den har udviklet sig; det har jeg udtalt mig om Gang efter Gang ogsaa tidligere fra denne Plads, og det har mindre Interesse nu. Der er kun een Ting, jeg ønsker at slaa fast endnu en Gang i saa Henseende, og det er, at Nationen som saadan har sin meget store Andel i, at Krisen har taget den Udvikling, som den har, saa jeg beder om, at man

ikke nøjes med at skyde Skylden over paa Verdenskrigen, og hvad der ligger udenfor os; vi har *vort* Ansvar herhjemme og maa tage det. Derudover skal jeg imidlertid ikke sige mere om, hvorledes vi er kommet ind i Krisen, thi det, der drejer sig om for Tiden, er jo dog, hvorledes vi slipper ud af den igen, i saa Henseende maa jeg med Sorg vedblivende konstatere den uhyre Uenighed, der er her i Rigsdagen med Hensyn til de Veje, der skal følges, og de Midler, der skal anvendes, for at bringe os ud af det, som i Virkeligheden er Tidens store Vanskelighed, et Forhold, som imidlertid ikke alene gør sig gældende herhjemme. Hvor som helst i de omliggende Lande, i hele Europa, ja, maaske i hele Verden, er Forholdet det samme, at man har faaet sig rodet ind i Følgerne af økonomiske Katastrofer, militære for øvrigt ogsaa, og arbejder paa at komme ud af det igen. Jeg tør slet ikke benægte, at Arbejdet gøres med god Villie fra alle Sider, men de forskellige Synspunkter er saa uensartede, at det er uhyre vanskeligt at faa fast Bund under Fødderne og at arbejde i nogenlunde Enighed. Der er nemlig det bedrøvelige ved det saadan i Almindelighed, at det ser næsten ud, som om det er nødvendigt, at hvert eneste Slægtled gør sine nye Erfaringer ogsaa paa det økonomisk-politiske Omraade. Dersom vi herhjemme vilde have taget Lære af, hvad man ved med dog nogenlunde Sikkerhed fra tidligere økonomiske Krisetider, vilde vi ifølge min Formening — og jeg tror, den nu deles af mange — allerede for Aar siden have siddet ganske anderledes godt i det end nu.

Dermed skal ingenlunde være sagt, at vi vilde kunne have undgaaet Vanskeligheder efter en saadan Katastrophe som den, der var gaaet hen over Europa; men hvis vi havde taget Reb i Sejlene tidligere og havde taget Lære af Fortiden, er det min Tro, at Danmark vilde have sluppet langt, langt lettere over Krisen, end det nu gør. For man maa jo i saa Henseende erindre, at trods det, at Danmark var et af de faa Lande, som holdt sig udenfor Krigen og havde de store Chancer under Krigen, er det vel egentlig saaledes, at Danmark er det Land, der sidst af de nordvesteuropæiske Lande kan vente at faa sin Økonomi bragt i Orden igen. Det er saa vist ikke Krigens Skyld, men det er vor egen Politik, som vi har ført fra 1917, for at nævne et Tidspunkt, der har Skylden, for fra det Tidspunkt var det klart, at Udviklingen vilde komme til at gaa i den Retning, den kom til at gaa, og da burde vi jo have taget Reb i